

Pr. 369/31.10.18
CEM

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, nr.198
Tel.: (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6679 din 20.11. 2018
La nr.369 din 31 octombrie 2018

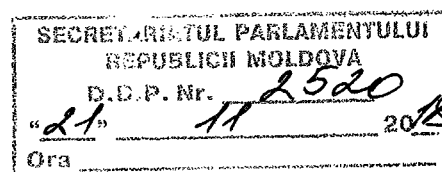
Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție, pe 3 (trei) file.

Director adjunct

Lidia CHIREOGLO

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO18/5569 din 19.11.2018

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război (art.2, se completează cu art.19/1)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Apărării, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*

- c) *consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) *examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) *informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pe pagina web a Parlamentului, la 31 martie 2018. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(22) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Din nota informativă poate fi dedus că proiectul are drept scop implementarea reformei administrației publice și revizuirea structurii instituțiilor din subordinea Ministerului Apărării.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.161 din 20 iulie 2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război, în ceea ce privește reorganizarea entității responsabile pentru memorie militară din subordinea Ministerului Apărării, din Oficiul național în autoritatea competentă pentru memorie militară.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prevederile proiectului promovează interesele Guvernului în ceea ce privește raționalizarea sistemului administrativ al Ministerului Apărării.

Prin urmare, promovarea intereselor menționate supra nu este în detrimentul interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) *denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) *condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) *principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".*

În nota informativă autorul a specificat: condițiile care au impus elaborarea proiectului și finalitățile

urmărite prin implementarea noilor reglementări, principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, fundamentarea economico-financiară, modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.

Astfel, considerăm că nota informativă conține o justificare suficientă a promovării proiectului de act normativ.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Implementarea în practică a normelor proiectului nu necesită mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat, fapt confirmat și de către autor în nota informativă.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *"textului proiectului actului normative se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

Totodată, redacția nouă a prevederii de la lit.a) art.28 din Legea 161/2017 nu reflectă pe deplin informația menționată în nota informativă, cu privire la elaborarea hotărârii de Guvern privind organizarea și funcționarea Centrului de Cultură și Istorie Militară în calitate de autoritate competentă pentru memorie militară.

Mai amănunțit la acest aspect ne vom referi în compartimentul "Analiza detaliată".

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte legislative sau normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului reglementează atribuțiile autorității competente pentru memorie militară, care urmează să fie desemnată de Guvern, fiind responsabilă de asigurarea implementării politicii statului în domeniul mormintelor și operelor comemorative de război.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
La pct.6 din proiect <i>„La articolul 28, litera a) va avea următorul cuprins: „a) va desemna autoritatea competentă pentru memorie militară sa asigure implementarea politicii statului în domeniul mormintelor și operelor comemorative de război;”.”</i>	
Obiecții: Potrivit notei informative, în calitate de autoritate competentă pentru memorie militară Guvernul va desemna Centrul de Cultură și Istorie Militară, care va implementa politica statului în domeniul mormintelor și operelor comemorative de război. De asemenea, în nota informativă, la compartimentul „Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare” se menționează că aprobarea proiectului de lege va implica elaborarea și aprobarea hotărârii Guvernului cu privire la <u>organizarea și funcționarea noii entități</u> , adică a Centrului de Cultură și Istorie Militară în calitate de autoritate competentă pentru memorie militară. În contextul celor expuse mai sus, considerăm că redacția nouă a lit.a) art.28 din Legea 161/2017 este incompletă, urmând să fie prevăzută obligația Guvernului în ceea ce privește aprobarea regulamentului de organizare și funcționare a Centrului de Cultură și Istorie Militară.	
Recomandări: <i>Completarea prevederii cu sintagma: „, , și va aproba Regulamentul de organizare și funcționare a acesteea;”.</i>	
Factori de risc: <ul style="list-style-type: none"> ● Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

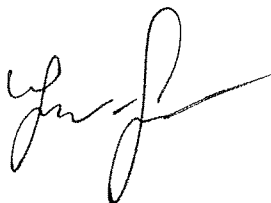
IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii pentru modificarea Legii nr.161/2017 privind regimul mormintelor și operelor comemorative de război a fost elaborat de către Ministerul Apărării, în scopul implementării reformei administrației publice și revizuirii structurii instituțiilor din subordinea Ministerului Apărării.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

Proiectul corespunde interesului public general, deoarece va contribui eficientizării activității și raționalizării cheltuielilor publice în conformitate cu conceptul de reformă a administrației publice centrale.

19.11.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim Gheorghiu , *Inspector principal*